

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES
OF UKRAINE**

Department of International Law and Comparative Law

REVIEWED AND APPROVED

At the meeting of the Department of International Law and Comparative Law

Protocol № 8 from 16.05.2019

Head of the Department

V.V. Ladychenko

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«CONSTITUTIONAL LAW OF UKRAINE»**

Specialty
Branch of knowledge

081 – «Jurisprudence»
08 «Jurisprudence»

Faculty
Developer

of Law
Viktor Ladychenko, professor of the Department of International Law and
Comparative Law

Kyiv- 2019

1. Description of the discipline

Constitutional law of Ukraine

Branch of knowledge, direction of education, specialty, educational-qualification level (EQL)		
Branch of knowledge	081 «Law»	
Direction	081 «Law»	
Specialty	-	
Educational-qualification level	«Bachelor»	
Discipline characteristic		
Type	obligatory	
Total hours	120	
ECTS credits	4	
Thematic modules	4	
Course project (work) (if exist)	yes	
type of examination	test	
Discipline parameters for full-time students and students studied by correspondence		
	full-time study	by correspondence
year of training	2	
semester	3	
lectures	30	
practical, seminar	30	
laboratory	-	
self-dependent work	80	
individual work	-	-
amount of self-dependent work per week, hours		

WORK STUDY PROGRAM discipline «CONSTITUTIONAL LAW OF UKRAINE»

1. The purpose and objectives of discipline

1.1. Place and role of discipline in training professionals

In accordance with the curriculum of the course " Constitutional Law of Ukraine " students study for a Third Term in an amount of 144 hours. Students of second -year perform and protect coursework on this course. In winter examinations in the third semester consists of an examination.

Constitutional Law of Ukraine is the leading sector of Ukraine in the law , the basis of national law. In view of the foregoing, the course "Constitutional Law of Ukraine" is a must for learning in higher education . Constitutional Law of Ukraine as the leading sector in the national legal system in its rules sets defining principles, principles that underpin other areas of law. Mastering the students the main provisions of the constitutional right of Ukraine , its defining principles of constitutional and legal institutions and concepts is the basis of the study of such courses as the constitutional law of foreign countries, comparative constitutional law, administrative law Ukraine, finance, agricultural law, land law, civil Law and other courses.

1.2. Tasks of discipline

The students work on study each topics of course is through the study recommended educational and professional literature (textbooks, lectures, research papers, journal articles and scientific collections, Proceedings of the conferences, etc.) and learning and mastering the Constitution of Ukraine, laws and normative legal acts regulating the constitutional and legal relations. Processing of existing regulations stipulates the need constantly to monitor the changes taking place in the law, to use in preparing for seminars such official publications of the government of Ukraine as the " Відомості Верховної Ради України," the newspaper " Voice of Ukraine " , " Governmental Courier" , "Bulletin of the Constitutional Court of Ukraine" („Голос України”, „Урядовий кур’єр”, „Вісник Конституційного Суду України”) and others.

1.3. The requirements for knowledge and skills acquired as a result of the study subjects

Course Objective: To provide deep mastering the terms and categories of Constitutional Law in Ukraine and gain the ability to:

- freely navigate the educational material;
- make reasoned conclusions;
- amply answer the questions , demonstrating knowledge of the basic problems of the course ;
- understand the content of each topic of the course, the relevant constitutional and legal institutions, their characteristics, formulate their own opinions and suggestions on ways to improve the legal regulation of social relations under consideration;
- formulate and justify their proposals for improving the relevant provisions of the regulations more effective ways of applying them in practice;
- use the acquired knowledge in practice (working with scientific and teaching materials , printed sources in libraries, archives, in preparing answers to the questions of theme seminars during independent work, for writing research reports , essays , term papers, while manufacturing practices in their future careers).

Students should learn:

- object, method, sources of constitutional law in Ukraine, constitutional and legal provisions, constitutional and legal institutions, constitutional and legal relations of subjects and objects;
- general principles of constitutional order in Ukraine;
- the constitutional basis of the legal status of a person in Ukraine;
- constitutional institutions of direct democracy in Ukraine;
- constitutional basis for the organization and operation of government in Ukraine;
- the constitutional foundations of government and territorial organization of Ukraine;
- constitutional basis of local self-government in Ukraine;
- a mechanism to ensure the legal protection of the Constitution of Ukraine.

1.4. The list of subjects indicating sections (topics), learning necessary for the study subjects

- Theory of State and Law
- History of State and Law
- Politics.

1.5. The list of subjects indicating sections (themes), all of which must be preceded by Discipline

Discipline prior to studying constitutional law of foreign countries, administrative law of Ukraine, agrarian law of Ukraine, land law of Ukraine and others.

2. Contents of the subject

2.1. Themes of lectures

Chapter 1. CONSTITUTIONAL LAW OF UKRAINE – the leading branch in national law, legal scientific and academic discipline (2 hrs.)

1. The concept and purpose of the constitutional law of Ukraine, the method of constitutional and legal regulation.
2. Constitutional and legal provisions: concepts, characteristics, types.
3. Constitutional and legal institutions, concepts, general characteristics. The system of constitutional law in Ukraine.
4. Constitutional and legal relations, concepts, characteristics, types.
5. Sources of Constitutional Law of Ukraine as a field of national law.
6. Place of constitutional law in the national legal system and its role in the formation and development of the legal system of Ukraine.
7. The concept of science of constitutional law, its system and source.

Chapter 2. CONSTITUTION OF UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept and essence of the constitution.
2. Legal forms and types of constitutions.
3. The content and structure of the Constitution of Ukraine.
4. Main functions of the constitution of Ukraine.
5. Create essentially new constitution of a sovereign state of Ukraine. Overview of the Constitution of Ukraine on June 28, 1996.

Chapter 3. GENERAL PRINCIPLES OF THE CONSTITUTIONAL ORDER OF UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept of the constitutional order in Ukraine.
2. Overview of the constitutional order in Ukraine.
3. The basic principles of the constitutional order in Ukraine.
4. Constitutional and legal basis of the social system of Ukraine and its characteristics.
5. Constitutional and legal framework of the state system of Ukraine. Form of Ukrainian state.

Chapter 4. Constitutional basis of the legal status of person in Ukraine (2 hrs.)

1. The concept and content of the legal status of a person. Legal status of a person as a constitutional and legal institution.
2. Basic constitutional principles of the legal person status in Ukraine.
3. Types of legal status. Features of the legal status of different categories of people in Ukraine.
4. The basic guarantees of the legal person status in Ukraine.

Chapter 5. Citizenship in Ukraine (2 hrs.)

1. The concept and meaning of citizenship. Constitutional and legal regulation of relations of citizenship in Ukraine.
2. The principles of citizenship of Ukraine.
3. Grounds for the citizenship of Ukraine.
4. Termination of citizenship of Ukraine and its grounds.
5. Procedure for resolving the citizenship of Ukraine.

Chapter 6. Constitutional rights, freedoms and duties human and citizen in Ukraine (2 hrs.)

1. The concept of rights, freedoms and responsibilities of the individual. General international legal standards of fundamental rights, freedoms and duties of human and citizen.
2. The system of constitutional rights and freedoms of human and citizen of Ukraine.
3. The constitutional duties of human and citizen of Ukraine.
4. Guarantees the rights and freedoms of human and citizen of Ukraine.

Chapter 7. Constitutional institutions of direct democracy in Ukraine (2 hrs.)

1. The concept of democracy, the main form of popular will.
2. Elections as one of the main forms of popular will. The concept of the electoral system and electoral law, types of electoral systems and types of elections.
3. Principles of suffrage.
4. Constitutional and legal regulation of the electoral system in Ukraine. The election process in Ukraine.
5. A referendum on the system of institutions of direct democracy, the concept, the main types of referendums.
6. Legal liability for violation of the law of Ukraine on elections and referendums.

Chapter 8. CONSTITUTIONAL AND LEGAL BASES OF GOVERNMENT IN UKRAINE (2 hrs.)

1. Governance, as an institution of constitutional law in Ukraine. The concept and characteristics of public authority.
2. The constitutional principles of construction and operation of the government of Ukraine.
3. The system of government of Ukraine, constitutional and legal regulation.

Chapter 9. The legislature in UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept and essence of the legislative power, the Verkhovna Rada of Ukraine - the only legislative body in the Ukraine.
2. The internal structure of the Verkhovna Rada of Ukraine.
3. The main functions and powers of the Verkhovna Rada of Ukraine.
4. The main legal forms of the Verkhovna Rada of Ukraine.
5. Acts of the Verkhovna Rada of Ukraine.
6. The legislative process: concept stage.

Chapter 10. Constitutional and legal status of a National Deputy of Ukraine (2 hrs.)

1. The concept and the characteristic features of the legal status of a National Deputy of Ukraine.
2. Constitutional and legal nature of the parliamentary mandate in Ukraine.
3. The regulation of the legal status of a National Deputy of Ukraine.
4. The content of the legal status of a National Deputy of Ukraine.

Chapter 11. THE PRESIDENT OF UKRAINE (2 hrs.)

1. Constitutional and legal institution of the presidency: concepts, general characteristics, formation and development in Ukraine.
2. Constitutional and legal status of the President of Ukraine.
3. Election of the President of Ukraine, the procedure is assumption of office.
4. The main functions and powers of the President of Ukraine.
5. The grounds and procedure for termination of office of the President of Ukraine.

Chapter 12. EXECUTIVE POWER IN UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept and essence of the executive power, the general characteristics of the constitutional and legal status of the executive power.
2. The system of state executive power in Ukraine, the legal regulation.
3. The Cabinet of Ministers of Ukraine, constitutional and legal status, formation, functions and powers.
4. Ministries, other central and local executive authorities.

Chapter 13. Judicial power in UKRAINE. The prosecution authorities UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept and features the judicial power and its functions.
2. The system of of the judiciary in Ukraine, constitutional and legal regulation.
3. Constitutional and legal principles of construction and operation of the judiciary in Ukraine, principles of justice.
4. The bodies of public prosecution in the government bodies of Ukraine, constitutional and legal status, formation, function.

Chapter 14. CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept, nature and organization of the legal protection of the constitution. The formation of public authorities to ensure the legal protection of the Constitution of Ukraine.
2. Status of the Constitutional Court of Ukraine, the procedure of formation, structure and composition.
3. The competence of the Constitutional Court of Ukraine.
4. The acts of the Constitutional Court of Ukraine in the national legislation.

Chapter 15. TERRITORIAL ORGANIZATION OF UKRAINE (2 hrs.)

1. Territory as an attribute (integral feature) state. Territorial rule of Ukraine by the Declaration of State Sovereignty of Ukraine and the Constitution of Ukraine.
2. Value form of government and territorial organization of the country.
3. The administrative-territorial division of Ukraine, constitutional and legal status of administrative units.
4. ARC as an integral part of the territory of Ukraine.

Chapter 16. Local government in UKRAINE (2 hrs.)

1. The concept and nature of local government.
2. Constitutional and legal regulation of local government in Ukraine. Basic constitutional principles of local self-government in Ukraine.
3. The system of local self-government in Ukraine and its legal, organizational, material and financial base.
4. Guarantees of local self-government in Ukraine.

2.2. SEMINARS

Chapter 1. CONSTITUTIONAL LAW OF UKRAINE - leading branch in national law, Legal scientific and academic discipline (2 hrs.)

Questions for seminars

first Session

1. The concept and the subject of the Constitutional Law of Ukraine, as a branch of the national law.
2. The method of constitutional and legal regulation: concepts, characteristics, types.
3. Constitutional and legal norms: concepts, characteristics, types.
4. Constitutional and legal institutions: concepts, systems, general characteristics.
5. Constitutional and legal relations: concepts, subjects, objects, types.

second Session

1. Sources of Constitutional Law of Ukraine as a field of law.
2. Position of the constitutional law in the law system and its role in the formation and development of the legal system of Ukraine.
3. Concept, object, source of science of constitutional law.
4. System science of constitutional law.
5. Functions of science and social purpose of constitutional law.
6. Constitutional law as an academic discipline.

Chapter 2. CONSTITUTION OF UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and essence of the constitution.
2. Legal forms and types of constitutions.
3. Content and structure of the Constitution.
4. Methods and Forms and adoption of constitutions and rewiring.
5. Main functions of the constitution of Ukraine.
6. The Constitution of Ukraine as the foundation and fundamental framework of national legislation. Overview of the Constitution of Ukraine on June 28, 1996.

Chapter 3. GENERAL PRINCIPLES OF CONSTITUTIONAL SYSTEM OF UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and essence of the constitutional order of Ukraine, its warranty.
2. The basic principles of the constitutional order in Ukraine.
3. The social system of Ukraine: concept, system characteristics. The political system and social structure of Ukraine. Constitutional and legal basis of the economic system of Ukraine.
4. The form of the Ukrainian state, the attributes of statehood of Ukraine. The constitutional status of languages in Ukraine.
5. Constitutional and legal framework of the state system of Ukraine.

Chapter 4. CONSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF THE LEGAL STATUS OF A PERSON IN UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and structure of the legal status of a person. Legal status of a person as a constitutional and legal institution.
2. Basic constitutional principles of the legal person status in Ukraine.
3. Types of legal status. Features of the legal status of different categories of people in Ukraine.
4. The basic guarantees of the legal person status in Ukraine.

Chapter 5. CITIZENSHIP OF UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and meaning of citizenship.
2. The principles of citizenship of Ukraine.
3. Grounds and forms citizenship of Ukraine. The right blood and the right soil, as the principles of acquiring citizenship.
4. Citizenship of children of parents with different citizenship when changing nationality and parents in adoption.
5. Termination of citizenship of Ukraine and its grounds.
6. The procedure for resolving the citizenship of Ukraine.

Theme 6. Constitutional rights, freedoms and responsibilities of man and citizen in UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept of rights, freedoms and responsibilities the individual. General international standards on fundamental rights, freedoms and responsibilities of man and citizen.
2. Classification system and the constitutional rights and freedoms of man and citizen of Ukraine.

3. The constitutional responsibilities of the individual and citizen of Ukraine.
4. Guarantees the rights, freedoms and responsibilities and protection of the rights and freedoms of man and citizen of Ukraine.

Theme 7. Constitutional institutions of direct democracy IN UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept of democracy, the main form of popular will.
2. The concept of the electoral system, types of electoral systems and types of elections.
3. The electoral system and electoral law in Ukraine, constitutional and legal regulation.
4. Principles of suffrage.
5. Elections in Ukraine: concept stage.
6. Constitutional foundations and guarantees of electoral rights in Ukraine .
7. The notion of a referendum, the main types of referendums.
8. The procedure for the appointment and conduct of national and local referenda, constitutional and legal regulation.

Theme 8. CONSTITUTIONAL AND LEGAL BASES OF THE GOVERNMENT IN UKRAINE (2 hrs .)

Questions for seminars

1. Constitutional and legal institution of the government of Ukraine.
2. The state authority: the concept and characters.
3. The general principles of constitutional construction and activities of the government of Ukraine.
4. The system of authorities of Ukraine.

Theme 9. Legislative power in UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and essence of the legislature. The contents of the general theory of parliamentarism.
2. Constitutional and legal status of the Supreme Council of Ukraine.
3. The internal structure of the Supreme Council of Ukraine, its MPs.
4. The main functions and jurisdiction of the Supreme Council of Ukraine.
5. The organizational forms of the Supreme Council a) session b) committees, commissions.
6. Acts of the Supreme Council of Ukraine and its bodies.
7. The concept and content of legislative activity, principles of lawmaking.
8. Stages of legislative activity.

Theme 10. Constitutional and legal status of people deputy of UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and the characteristic features of the legal status of a People's Deputy of Ukraine and its legal regulation.
2. Constitutional and legal nature of the parliamentary mandate in Ukraine.
3. The content of the legal status of a People's Deputy of Ukraine.
4. The competence of the People's Deputy of Ukraine.
5. Constitutional and legal forms of liability deputy.
6. The basic guarantees of parliamentary activity.

Theme 11. PRESIDENT OF UKRAINE IN THE SYSTEM OF GOVERNMENT (2 hrs.)

Questions for seminars

1. Constitutional and legal institution of presidency: concepts, general characteristics.
2. Constitutional and legal status of the President of Ukraine and the procedure for electing the President, the procedure for admission to its post.
3. The powers of the President of Ukraine.
4. The grounds and procedure for termination of powers of the President of Ukraine.
5. Acts of the President of Ukraine, their place in the regulations of the state.

Theme 12. EXECUTIVE POWER IN UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. Concept and essence of the executive power, the general constitutional principles of construction of government agencies in Ukraine.
2. The system of state executive power in Ukraine, the legal regulation.
3. Cabinet of Ministers of Ukraine: the constitutional and legal status, formation, composition.
4. Powers of the Cabinet of Ministers of Ukraine.
5. The acts of the state executive.

Theme 13. Judiciary in UKRAINE. The prosecution authorities of UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and the nature of judicial power, its basic functions. Constitutional and legal regulation of the judiciary in Ukraine.
2. The system of judiciary in Ukraine.
3. Constitutional and legal principles of construction and operation of the judiciary in Ukraine, principles of justice.
4. The bodies of public prosecution in the authorities of Ukraine, constitutional and legal status, formation.

Theme 14. CONSTITUTIONAL COURT OF UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. Concept, organization and mechanisms of legal protection of the constitution.
2. The Constitutional Court of Ukraine in the system of government and its constitutional and legal status, order of formation, composition.
3. Competence of the Constitutional Court of Ukraine.
4. Constitutional proceedings.
5. The acts of the Constitutional Court of Ukraine.

Theme 15. TERRITORIAL ORGANIZATION OF UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. Territory as an attribute (integral sign) state. Territorial rule of Ukraine by the Declaration of State Sovereignty of Ukraine and the Constitution of Ukraine.
2. Concept and types of state and territorial organization, form of government of Ukraine.
3. The concept, the essence and principles of the territorial organization of Ukraine.
4. Administrative divisions of Ukraine: concept, nature, level.
5. The state border of Ukraine: concept legislative regulation.

Theme 16. Local government in UKRAINE (2 hrs.)

Questions for seminars

1. The concept and nature of local government. Basic constitutional principles of local self-government in Ukraine.
2. The system of local self-government in Ukraine, its main elements, the legislative regulation.
3. Local councils in the local government, their structure, legal status, formation.
4. Legal and logistical and financial foundations of local self-government in Ukraine.
5. Legal basis of the competence of local governments. Question the exclusive jurisdiction of local councils.
6. The main legal forms of local councils: a) session b) permanent and other commissions.
7. The executive bodies of local councils, legal status, competence.
8. Guarantees the legal, organizational and financial independence (autonomy) of local government.

REFERENCES

LEGISLATION:

1. Конституція України // ВВР. – 1996. – № 30, ст. 141;
2. Закон України "Про внесення змін до Конституції України" // ВВР. – 2005. – № 2, ст.44 ;
3. Декларація про Державний суверенітет України // ВВР. – 1990. – № 31, ст. 429;
4. Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991р. "Про проголошення незалежності України" // ВВР. – 1991. – № 38, ст. 502;
5. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991р. // Там само;
6. Загальна Декларація прав людини. Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р.;
7. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування //Місцеве та регіональне самоврядування України. Вип. 1-2 (6-7). К., 1994;
8. Європейська Хартія про місцеве самоврядування // Там само.

LAWS OF UKRAINE:

1. - від 12 вересня 1991р. "Про правонаступництво України" // ВВР. – 1991. – 46, ст. 617.
2. - від 6 березня 2003 р. "Про Державний Гімн України". – ВВР. – 2003. – № 24, ст.163;
3. - від 5 квітня 2001 р. "Про політичні партії в Україні". – ВВР. – 2001. – № 23, ст.118; в останній редакції від 19.12.2006;
4. - від 16 квітня 1991р. "Про зовнішньоекономічну діяльність" // ВВР. – 1991. – № 29, ст. 377, 378; в останній редакції від 10.04.2008;
5. - від 16 червня 1992 р. "Про об'єднання громадян" // ВВР. – 1992. – № 34, ст.504, 505;в останній редакції від 15.04.2008;
6. - від 28 жовтня 1989 р. "Про мови в Українській РСР " // ВВР. – 1989. – № 45, ст. 631, 632; в останній редакції від 06.03.2003;
7. - від 4 лютого 1994 р. "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" // ВВР. – 1994. – № 23, ст. 161; в останній редакції від 11.05.2007;

8. - від 21 січня 1994 р. "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України" // ВВР. – 1994. – № 18, ст. 101; в останній редакції від 03.06.2004, ВВР, 2004;
9. - від 18 січня 2001р. "Про громадянство України" // ВВР. – 2001, № 13, ст.65; в останній редакції від 11.05.2007;
10. - від 23 грудня 1997 р. "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" // ВВР. – 1998. – № 20, ст. 99; в останній редакції від 15.04.2008;
11. - від 2 жовтня 1996 р. "Про звернення громадян" // ВВР. – 1996. – № 47, ст.256; в останній редакції від 20.01.2005;
12. - від 25 березня 2004р. "Про вибори народних депутатів України" // ВВР. – 2004. – № 27-28, ст.366; в останній редакції від 22.02.2007;
13. - від 5 березня 1999 р. "Про вибори Президента України" // ВВР. – 1999. – № 14, ст.81; в останній редакції від 22.02.2007;
14. - від 6 квітня 2004р. "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" // ВВР. – 2004. – № 30-31, ст.382; в останній редакції від 22.02.2007;
15. - від 30 червня 2004р. "Про Центральну виборчу комісію" // ВВР. – 2004. – № 36, ст.448 ; в останній редакції від 22.05.2008;
16. - від 3 липня 1991р. "Про всеукраїнський та місцеві референдуми" // ВВР. – 1991. – № 33, ст. 443; в останній редакції від 22.02.2007;
17. - від 22 лютого 2007р. "Про Державний реєстр виборців" // ВВР. – 2007. – № 20, ст.282;
18. - від 17 листопада 1992 р. "Про статус народного депутата України" // ВВР. – 1993. – № 3, ст.17; в останній редакції від 25.06.2008
19. - від 4 квітня 1995 р. "Про комітети Верховної Ради України" // ВВР. – 1995. – № 19, ст.134 ; в останній редакції від 22.12.2005;
20. - від 11 липня 1996 р. "Про Рахункову палату " // ВВР. – 1996. – № 43, ст. 212; в останній редакції від 22.05.2008
21. - від 5 лип. 1991 р. "Про заснування поста Президента в УРСР і внесення змін і доповнень до Конституції УРСР" // ВВР. – 1991. – № 33, ст. 445; в останній редакції від 28.06.96;
22. - від 5 липня 1991 р. "Про Президента Української РСР"// ВВР, 1991, N 33, ст.446;
23. - від 16 травня 2008 "Про Кабінет Міністрів України"// ВВР, 2008, N 25, ст.241
24. - від 9 квітня 1999 р. "Про місцеві державні адміністрації" // ВВР. – 1999. – № 20-21, ст.190; в останній редакції від 03.06.2008, ВВР;
25. - від 24 березня 1998р. "Про державну виконавчу службу" // ВВР. – 1998. – № 36-37, ст.243; в останній редакції від 19 січня 2007 р.;
26. - від 7 лютого 2002 р. "Про судоустрій України" // ВВР. – 2002. – № 27-28, ст.180; в останній редакції від 22.05.2008;
27. - від 15 січня 1998 р. "Про Вищу раду юстиції" // ВВР. –1998. – № 25, ст. 146; в останній редакції від 17.04.2008
28. - від 16 жовт. 1996 р. "Про Конституційний Суд України" // ВВР. – 1996. – № 49, ст. 272; в останній редакції від 26.06.2008
29. - від 15 груд. 1992 р. "Про статус суддів" // Голос України. – 1993, 10 січня; в останній редакції від 22.05.2008
30. - від 19 груд. 1992 р. "Про адвокатуру" // ВВР. – 1993. – № 9, ст. 62; в останній редакції від 01.10.2008
31. - від 5 лист. 1991 р. "Про прокуратуру" // ВВР. – 1991. – № 53, ст. 793; в останній редакції від 04.09.2008;
32. - від 12 лютого 1991 р. "Про відновлення Кримської Автономної РСР" // ВВР. – 1991. – № 9, ст. 84, 85;
33. - від 17 березня 1995 р. "Про Автономну Республіку Крим" // ВВР. – 1995. – № 11, ст. 69; в останній редакції від 03.03.98;
34. - від 23 грудня 1998 р. "Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим" // ВВР. – 1999. – № 5-6, ст.43; в останній редакції від 18.09.2008;
35. - від 15 січня 1999 р. "Про столицю України - місто-герой Київ" // ВВР. – 1999. – № 11, ст. 79; ; в останній редакції від 25.12.2008;
36. - від 4 листопада 1991 р. "Про державний кордон України" // ВВР. – 1992. – № 2, ст. 5-6; в останній редакції від 20.05.2008;
37. - від 24 серпня 1991 р. "Про військові формування на Україні" // ВВР. – 1991. – № 38, ст. 506; (постаново ВРУ);
38. - від 6 грудня 1991р. "Про Збройні Сили України" // ВВР., – 1992. – № 8, ст. 108; в останній редакції від 25.12.2008;
39. - від 21 травня 1997р. "Про місцеве самоврядування в Україні" // ВВР. – 1997. – № 24, ст. 170; в останній редакції від 25.12.2008;
40. - від 11 липня 2001 р. "Про органи самоорганізації населення" // ВВР. – 2001;
41. Регламент Верховної Ради України від 19 вересня 2008 року // Голос України. – 2008. – № 183 (4433). – С 5-24.

SPECIAL LITERATURE:

1. Коментар до Конституції України. - 2-ге вид. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 1998. – 418 с.;
2. Конституційне право України / За ред. В.Ф.Погорілка – К.: Наукова думка, 1999.;
3. Конституційне право України / За ред. В. Ф. Погорілка – К.: Наукова думка, 2003. – 732 с.;
4. Конституційне право України: Підручник / За заг. ред. В.Ф.Погорілка. – К.: Наукова думка; Прецедент, 2006. – 344 с.;
5. Конституційне право України / За ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. – К.: Український центр правничих студій, 1999. – 376 с.;
6. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підручник. – 3-є вид., перероб. та доп. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 512 с.;
7. Конституційне право України: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. академіка АПРН України, проф. Тодики Ю. М., проф. Журавського В. С. – К.: Видавн. Дім «Ін Юре», 2002.;
8. Бисага Ю. М. Конституційне право України. – Ужгород: Ліра, 2007. – 372с.;
9. Бисага Ю. М., Чичерський В. І. Конституційно-процесуальне право: Навчальний посібник. – Ужгород, 2003.;
10. Лисенков С. Л. Основи конституційного процесуального права України: Курс лекцій. – К., 2005.;
11. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навч. посібник. – Вид. 3-тє, виправл. та доповн. – К.: Атика, 2004. – 512 с.;
12. Колодій А. М. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні. – К.: Правова єдність, 2008. – 350 с.;
13. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 476 с.;
14. Конституційне право зарубіжних країн : акад. курс: підручник. / В.М.Шаповал; М-во освіти і науки України. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 476 с.
15. Конституційно-процесуальне право України : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. України] / М-во освіти і науки України та ін.; [Бисага Ю.М., Гомонай В.В., Чечерський В.І.] — Ужгород: Ліра, 2008. — 307 с. — (Навчально-методична серія «Бібліотека успішного юриста»).
16. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права / Ю. Г. Барабаш; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. — Х.: Право, 2008. — 218, [1] с. — (Юриспруденція).
17. Актуальні проблеми конституційного права та державотворення : зб. наук. пр.: [у 2 ч.]: присвяч. 70-ій річниці з дня народження першого голови Конституц. Суду України Л.П.Юзькова. / М-во освіти і науки України, Хмельниц. ун-т упр. та права; [за заг. ред. В. М. Олуйка] — Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2008.
18. Конституційне право України : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / [Л. К. Байрачна, Ю. Г. Барабаш, Ф. В. Веніславський та ін.]; за ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х.: Право, 2008. — 415 с.
19. Конституційні читання : тези наук. доп. і повідомл. міжнар. студ. наук. конф. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого, Лаб. законодав. ініціатив; [за заг. ред. А.П.Гетьман] — Х.: Права людини, 2008. — 342, [1] с.
20. Конституційний лад України: актуальні питання становлення, інституціоналізації та розвитку. / О.В.Прієшкіна. — О.: Фенікс, 2008. — 277, [2] с.
21. Конституційна справедливість : ліберальна теорія верховенства права. / Т.Р.С.Аллан; пер. з англ. Р.Семківа. — К.: Києво-Могилянська академія, 2008. — 385 с.
22. Конституційне право України : підручник. / П.П.Шляхтун. — К.: Освіта України: КНТ, 2008. — 591 с.
23. Конституційне право України : навч. посібник. / В.В.Кравченко. — 6-е вид., випр. та допов. — К.: Атика, 2008. — 590, [1] с.: табл.
24. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 207 с.;
25. Конституційна конфліктологія (конституційні механізми подолання політичних криз) : посібник. / [Г.М.Волянська, М.В.Оніщук, М.В.Савчин та ін.; за ред. М.В.Савчина, В.Л.Федоренка]; Ін-т громадян. сусп-ва, Акад. муніцип. упр. — К.: Ін-т громадян. сусп-ва, 2008. — 187 с.
26. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні / Альберт Єзеров; М-во освіти і науки України, Одес. нац. юрид. акад. — О.: Юридична література, 2008. — 236 с.
27. Загальна теорія держави і права : (основ. поняття, категорії, правові конструкції та наук. концепції): навч. посіб. / [О.Л.Копиленко та ін.; відп. ред. О. В. Зайчук]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 397 с.;
28. Порівняльне правознавство (правові системи світу) / [Ю.С.Шемшученко та ін.; відп. ред. О. В. Зайчук]. – К.: Парлам. вид-во, 2008. – 485 с.;
29. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко. – К.: Українська енциклопедія, 1998-2004р.;
30. Конституційне законодавство України (законодавчі акти, коментар, офіційне тлумачення): Збірник нормативних актів / Автори-упорядники: С. В. Линецький, М. І. Мельник, А. М. Ришелюк. – К.: Атика, 2000. – 898 с.;

31. Конституція незалежної України / За ред. В. Ф. Погорілка, Ю. С. Шемшученка, В. О. Євдокимова. – К., 2000.;
32. Майданник О.О. Парламентський контроль в Україні. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2004. – 320 с.;
33. Майданник О. О. Конституційно-правова відповідальність // Вид-во Товариства "Знання" України. – К., 2000.;
34. Молдован В. В., Мелашенко В. Ф. Конституційне право. Опорні конспекти. Словник довідник. "Юмана". К., 1996.;
35. Мелашенко В.Ф. Основи конституційного права України: Курс лекцій. – К.: Вентурі, 1995.;
36. Основи конституційного права України. За ред. академіка АПРН України проф. В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком, 1997. – 208 с.;
37. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: Навч. посіб. / О. В. Філонов, В. М. Субботін, В. В. Пашутін, І.Я.Тодоров. – К.: Знання, 2006. – 215 с.;
38. Права та свободи людини в Україні. – К.: Сфера, 2004. – 92 с.;
39. Юридичні терміни. Тлумачний словник / За ред. В. Г. Гончаренка. – 2-ге вид., стереотипне. – К.: Либідь, 2004.;
40. Сравнительное конституционное право. Российская Академия Наук. Институт государства и права. "Манускрипт". – М. – 1996.;
41. Козлова Е.И. Конституционное право России. – М.: Юрист, 1995. – 480 с.;
42. Чиркин В.Е. Сравнительное конституционное право. – Международные отношения. – М: 2002.;
43. Титова Н. Вдосконалення Конституції України: державно-правові аспекти // Право України. – 2008. – № 1. – С. 114-116.;
44. Голосніченко І. Правосвідомість і правова культура у розбудові української держави // Право України. – 2005. – №4.;
45. Тихонова Є. А. Методологічні основи побудови системи конституційного законодавства України. Конституція України - основа подальшого розвитку законодавства. Збірник наукових праць. Вип. 2. Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 1997., с. 57-63.;
46. Тихонова Є. А. До питання про співвідношення норм міжнародного та національного права України // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом. Матеріали науково-практичної конференції. Жовтень 1998 р. Інститут законодавства Верховної Ради України. – К. 1998.;
47. Шаповал В. Конституція як форма (джерело) конституційного права України (питання теорії) // Право України. – 1999. – № 6.;
48. Чубарев В.Л. Проблема співвідношення міжнародного і національного права та Конституція України // там само.;
49. Грушанська Н. І. Парламентська демократія як форма держави. Парламентаризм в Україні: теорія та практика: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К.: Вид-во АТ "Книга", 2001. – С.166-169.;
50. Богуцький П. Поняття правової держави та методологічний підхід до проблем її формування // Право України. – 1996. – № 4.;
51. Антонович М. Законодавство України та зарубіжних країн щодо статусу державної мови (порівняльний аспект). // Право України. – 1999. – № 6.;
52. Тарасюк Б. Україна і Рада Європи // Право України. – 1999. – № 7.;
53. Майданник О. О. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні // Юридична енциклопедія. Т. 3. Київ, вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2001. – Т. 3. – С. 284 - 285.;
54. Майданник О. Про інститут громадянства України // Право України. – 1999. – № 2.;
55. Майданник О. О. Підданство // Юридична енциклопедія. Т. 3. Київ, вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2002. – Т. 4. – С. 537.;
56. Чалий П.Ф. Громадянство України: ідеологія становлення та розвитку // Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність. Матеріали науково-практичної конференції 22 - 23 листопада 1996р. – К.: "Генеза", 1997.;
57. Погорілко В. Загальна Декларація прав людини - одна з найважливіших загальнолюдських цінностей ХХ століття // Право України. – 1999. – № 4.;
58. Гончаренко О. Особисті немайнові права. // Адвокат. – 2006. – №4. – С. 11-15.;
59. Майданник О. О. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні // Юридична енциклопедія. Т. 3. Київ, вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2001. – Т. 3. – С. 284 - 285.;
60. Колодій А.М., Олійник А.Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.;
61. Пушкар П. Європейський суд з прав людини: діяльність, реформування та розвиток прецедентної практики стосовно України. // Адвокат. – 2006. – №5. – С.26-36.;
62. Заяць Н. Вибори як реалії сучасної державно-правової дійсності: теоретичний аспект // Право України. – 2007. – № 11. – С. 26-29.;
63. Барабаш Ю. Дострокові вибори як засіб врегулювання державно-правових конфліктів. // Право України. – 2007. – № 11. – С. 126-129.;

64. Скрипнюк О. Забезпечення участі народу у формуванні органів влади як фактор функціонування демократичної системи державного управління. // *Право України*. – 2006. – № 6. – С.3-8., С. 300-355.;
65. Бульба О. Деякі аспекти реформування моделі поділу влади в Україні // *Право України*. – 2004. – №4. – С. 27.;
66. Ладиченко В. Поділ влади: теорія і практика. – К.: Україна, 1998. – 32 с.;
67. Майданник О.О. Про роль контролю у здійсненні державної влади // *Юридична Україна*, 2006. – №5. – С. 4-10.;
68. Погорілко В. Ф. Актуальні проблеми реформування державної влади в Україні. – *Вісник Академії правових наук України*. – 1995. – №3. – С.26.;
69. Баймуратов М. О. Представницька основа українського парламентаризму // *Парламентаризм в Україні: теорія та практика. Матеріали міжнародної наук. практ. конференції. Вид-во АТ "Книга"*. – Київ 2001. – С. 380-383.;
70. Бандурка О. М., Древаль Ю.Д. *Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток: Монографія*. – Харків: Ун-т внутр. справ, 1999. – 286 с.;
71. Вюртенбергер Томас *Тенденції розвитку організації парламентаризму в Європі. Парламентаризм в Україні: теорія та практика: Матеріали міжнародної наук.-практ. конф.* – К.: Вид-во АТ "Книга", 2001. – С. 45-55.;
72. Кривенко Л. Розподіл влад і процесуальні права парламенту. // *Віче*. – 1998. – № 3.;
73. Майданник О.О. Парламентський контроль як складова системи державного контролю в Україні. // *Адвокат*. – 2006. – №5. – С. 14-18.;
74. Майданник О. В., Майданник О. О. Проблеми конституційно-правової відповідальності депутата парламенту України // *Національна Академія Наук України. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Європа, Японія, Україна: шляхи демократизації державно-правових систем. Матеріали міжнародної наукової конференції 17 - 20 жовтня 2000 р.* – К., 2000 – С. 124 - 128.;
75. Майданник О. О., Підпригора О. А. Мандат // *Юридична енциклопедія. Т. 3. Київ, вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана*, 2001. – Т. 3. – С. 570.;
76. Древаль Ю. Д. Ще раз про дефініцію понять "парламент" і "парламентаризм" // *Парламентська реформа: теорія та практика. Збірник наукових праць*. – Вип. 6. – К., 2001. – С. 117-124.;
77. Григоренко А. Гарантії здійснення повноважень народним депутатом України. // *Право України*. – 2004. – №5. – С. 116.;
78. Манчуленко Г., Філіпчук В. Народний депутат України: конституційно-правовий статус // *Віче*. – 1998. – № 1.;
79. Білак (Тесленко) М. Президент України як гарант Конституції України // *Право України*. – 2007. – № 11. – С. 11-16.;
80. Сухонос В. Класифікація інституту глави держави: критерії та види // *Право України*. – 2007. – № 11. – С. 17-20.;
81. Кривенко Л. Президент України: еволюція конституційно-правового статусу // *Віче*. – 1998. – № 10.;
82. Шульженко Ф. Виконавча влада: діяти на підставі і для виконання Закону // *Віче*. – 1998. – № 3.;
83. Армаш Н. Вимоги та обмеження при призначенні керівників органів виконавчої влади. // *Право України*. – 2004. – №10. – С.81–85.;
84. Борденюк В. Механізм (апарат) державного управління як система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування // *Право України*. – 2005. – № 6.;
85. Гончаренко О. Організаційно-правові форми діяльності Вищої ради юстиції України // *Право України*. – 2007. – № 12.;
86. Горбунова Л. Історія дослідження ідеї та поняття законності // *Право України*. – 2004. – №2. – С. 3.;
87. Грицаєнко Л. Роль конституційної Ради як органу конституційного контролю в державі та суспільстві Франції, // *Право України*. – 2005. – №5 – С. 134-139.;
88. Терощук З. Удосконалення правового забезпечення самостійності місцевих бюджетів як фінансової основи місцевого самоврядування // *Право України*. – 2007. – № 12. – С.72-73.;
89. Батанов О. В. *Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: Монографія*. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2001. – 260 с.;
90. Борденюк В. Муніципальна реформа: що, як і задля чого // *Віче*. – 1998. – № 7.;
91. Батрименко В. І. *Моделі місцевого самоврядування: світовий досвід і Україна* // *Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом. Матеріали науково-практичної конференції. Жовтень 1998 р.* – Інститут законодавства Верховної ради України. – К., 1998.